

بسمه تعالی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان
دانشکده پرستاری، مامایی و بهداشت

فرم تنظیم طرح درس (طرح دوره)

بهداشت	نام درس : اصول و کلیات اپیدمیولوژی	رشته تحصیلی فراگیران: بهداشت خانواده	مقطع: کاردانی ترم: ۱
	نیمسال تحصیلی: دوم ۹۵-۹۴	تعداد واحد: دو واحد نظری	پیش نیازهای درس: ندارد
			محل ارائه : کلاس دانشکده

مراحل ارزشیابی	مرحله ای ■ تکوینی □
فعالیت دانشجویان در کلاس	۵ درصد از نمره نهایی
حضور منظم در کلاس درس	۱۰ درصد
امتحان میان ترم	۳۰ درصد از نمره نهایی
تکالیف درسی	۵ درصد از نمره نهایی
امتحان پایان ترم	۵۰ درصد از نمره نهایی
نوع امتحان میان ترم :	شفاهی □ تشریحی ■ چند گزینه ای ■ صحیح و غلط □ جور کردنی
نوع امتحان پایان ترم :	شفاهی □ تشریحی ■ چند گزینه ای ■ صحیح و غلط □ جور کردنی

وسایل کمک آموزشی مورد نیاز: ویدئو پروژکتور و مایژیک و تخته وایت برد

شرحی از درس:

با توجه به وظایف حرفه ای دانش آموختگان در اجرای برنامه های کنترل و مراقبت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و شرکت در برنامه های مربوطه به کنترل بیماریها در شرایط عادی و اضطراری و کمک به چگونگی ارتقای سلامت بر اساس سر فصل تعیین شده ضروری می باشد.

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اپیدمیولوژی جهت درک کلیه فعالیتهای بهداشتی از قبیل مبارزه با بیماریهای واگیر و غیر واگیر و خدمات بهداشتی و غیره ضرورت دارد.

اهداف ویژه:

- ۱- تاریخچه و مسیر تغییرات تعاریف اپیدمیولوژی ، دامنه فعالیت اپیدمیولوژی
- ۲- واژه های متداول در اپیدمیولوژی و کاربرد اپیدمیولوژی
- ۳- مفهوم گذر اپیدمیولوژی
- ۴- شناخت عوامل موثر در وضع بیماری در جامعه (عوامل بیماریزا- میزبان- محیط)
- ۵- مدل‌های مختلف اپیدمیولوژیک
- ۶- تقسیم بندی فاکتورهای اپیدمیولوژیک بر حسب زمان - مکان - شخص
- ۷- سطوح پیشگیری
- ۸- شاخصهای بهداشتی و کاربرد های آن در اپیدمیولوژی و بهداشت
- ۹- مفهوم میزان و نسبت و کاربرد آنها
- ۱۰- میزانهای ابتلا ، حمله، حمله ثانویه و مرگ باروری کشندگی بقا و امید به زندگی
- ۱۱- نظام مراقبت و گزارش دهی
- ۱۲- منابع اطلاعات در اپیدمیولوژی سرشماری- مستندات به وقایع حیاتی - آمار مراکز بهداشتی
- ۱۳- غربالگری انواع آن - اهداف - کاربرد آزمونها
- ۱۴- انواع مطالعات در اپیدمیولوژی
- ۱۵- مراحل بررسی و بررسی و کنترل و نحوه گزارش دهی اپیدمی ها
- ۱۶- نقش برنامه ریزی و ارزشیابی خدمات

روش تدریس

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم مازیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود.

منابع اصلی تدریس درس مورد نظر:

منابع :

- ۱- صباغیان، حسین " اپیدمیولوژی گوردیس " انتشارات گپ
- ۲- مازنر، جردیت "در آمدی بر اپیدمیولوژی". ترجمه جانقرانی، محسن، چاپ دوم ، خدمات فرهنگی، کرمان، ۱۳۷۶
- ۳- ملک افضل، حسین ، " همه گیر شناسی کاربردی". چاپ اول، نشر رویان پژوه، ۱۳۹۲

فرم تنظیم طرح درس

عنوان هدف کلی (مبحث): اپیدمیولوژی تاریخچه و مسیر تغییرات تعاریف اپیدمیولوژی ، دامنه فعالیت اپیدمیولوژی

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند

- ۱- اپیدمیولوژی را تعریف کند .
 - ۲- تاریخچه اپیدمیولوژی را شرح دهد.
 - ۳- مسیر تغییرات اپیدمیولوژی را بیان کند
 - ۴- دامنه فعالیت اپیدمیولوژی را توصیف کند.
- حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم مازیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و مازیک و تخته وایت برد

***جلسه دوم**

۱- **عنوان هدف کلی (مبحث):** واژه های متداول در اپیدمیولوژی و کاربرد اپیدمیولوژی، مفهوم گذر اپیدمیولوژی

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- واژه متداول در اپیدمیولوژی را شرح دهد .
- ۲- کاربرد اپیدمیولوژی را شرح دهد .
- ۳- مفهوم گذر اپیدمیولوژی را تفسیر کند .

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی ■

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم مازیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و مازیک و تخته وایت برد

جلسه سوم

۱- **عنوان هدف کلی (مبحث):** شناخت عوامل موثر در وضع بیماری در جامعه (عوامل بیماریزا- میزبان- محیط)

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- عوامل موثر در وضع بیماری از جمله عوامل بیماری زا را شرح دهد .
- ۲- عوامل ایجاد کننده بیماری از نظر فاکتورهای میزبان را توضیح دهد.
- ۳- عوامل ایجاد کننده مربوط به فاکتور های محیطی را بیان کند .

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی ■

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم ماژیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و ماژیک و تخته وایت برد

جلسه چهارم :

۱- **عنوان هدف کلی (مبحث):** مدل‌های مختلف اپیدمیولوژیک

اهداف اختصاصی:

- ۱- مدل مثلث اپیدمیولوژیک را شرح دهد .
- ۲- مدل شبکه علیت در ایجاد بیماری را توضیح دهد .
- ۳- مدل چرخ را تفسیر کند .

دانشجو باید بتواند:

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم ماژیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و ماژیک و تخته وایت برد

۱- **جلسه پنجم:** تقسیم بندی فاکتورهای اپیدمیولوژیک بر حسب زمان - مکان - شخص

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- فاکتورهای اپیدمیولوژیک توصیفی بر حسب زمان با تغییرات دوره های کوتاه مدت را بداند.
- ۲- وقوع بیماری ها در رابطه با زمان بر پایه ماه یا سال را بیان کند.
- ۳- وفور بیماری ها را در رابطه با محل وقوعشان با موانع را بداند.
- ۴- ترسیم عوامل محیطی توزیع بیماری ها در مناطق کوچک و بزرگ را بیان کند .
- ۵- شرایط نامطلوب فیزیکی در محیط کار را شرح دهد.
- ۶- شرایط محیط کار از نظر مواد شیمیایی و فشارهای شغلی را توضیح دهد.
- ۷- بیماریهای ناشی از محیط کار را بیان کند

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم ماژیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و ماژیک و تخته وایت برد

جلسه ششم

۱۷- **عنوان هدف کلی (مبحث):** ادامه سطوح پیشگیری

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- پیشگیری را تعریف کند .
- ۲- پیشگیری نخستین را تعریف و با مثال شرح دهد .
- ۳- پیشگیری اولیه را با ذکر مثال بیان کند .
- ۴- پیشگیری ثانویه را با یک مثال تفسیر کند .
- ۵- پیشگیری ثالثیه را با مثال شرح دهد .

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم مازیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و مازیک و تخته وایت برد

جلسه هفتم

۱- عنوان هدف کلی (مبحث): شاخصهای بهداشتی و کاربرد های آن در اپیدمیولوژی و بهداشت

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

۱- شاخص مهم در اپیدمیولوژی را توضیح دهد .

۲- کاربرد شاخص را بیان کند.

۳- شاخص های مهم را بتواند تفسیر کند .

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم مازیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و مازیک و تخته وایت برد

جلسه هشتم

۱- عنوان هدف کلی (مبحث): مفهوم میزان و نسبت و کاربرد آنها

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

۱- مفهوم میزان را با ذکر مثال بیان کند .

۲- کاربرد نسبت را با یک مثال توضیح دهد.

۳- تفاوت میزان و نسبت را شرح دهد .

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم مازیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و مازیک و تخته وایت برد

جلسه نهم

۱- عنوان هدف کلی (مبحث): میزانهای ابتلا ، حمله، حمله ثانویه و مرگ باروری کشندگی بقا و امید به زندگی

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

۱- میزان ابتلا را بتواند محاسبه کند

۲- میزان حمله و حمله ثانویه را بدست آورد و تفسیر کند .

۳- میزان کشندگی را با ذکر مثال بدست آورد و تفسیر کند.

۴- شاخص بقا و امید به زندگی را بتواند بدست آورد و تفسیر کند .

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم مازیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود.

وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و مازیک و تخته وایت برد

جلسه دهم

۱- عنوان هدف کلی (مبحث): نظام مراقبت و گزارش دهی

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- نظام مراقبت بیماریها را تعریف کند .
- ۲- بیماریهای قابل گزارش فوری را بیان کند.
- ۳- بیماریهای که به صورت هفتگی گزارش می شوند بدانند .
- ۴- نحوه مراقبت بیماریهای واگیر را بدانند .
- ۵- نحوه مراقبت بیماریهای غیر واگیر را شرح دهد .
- ۶- فرایند گزارش دهی را بیان کند .

حیطه : شناختی ■ عاطفی □ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم مازیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و مازیک و تخته وایت برد

جلسه یازدهم

۱- عنوان هدف کلی (مبحث): منابع اطلاعات در اپیدمیولوژی سرشماری- مستندات به وقایع حیاتی - آمار مراکز بهداشتی

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- سرشماری را تعریف کند و نحوه استفاده از اطلاعات در سرشماری را بدانند.
- ۲- نحوه جمع آوری اطلاعات از طریق آمار حیاتی را شرح دهد.
- ۳- شاخص های مهم از ذیح حیاتی را توضیح دهد .
- ۴- استفاده از امارهای ثبتي در رابطه با ابتلا را شرح دهد .
- ۵- پیمایش های مربوط به ابتلا را درک کند .
- ۶- شاخص های بهداشتی جامعه را بیان کند .

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی ■

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم مازیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و مازیک و تخته وایت برد

جلسه دوازدهم

۱- عنوان هدف کلی (مبحث): غربالگری انواع آن - اهداف - کاربرد آزمونها

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- تعریف غربالگری را با ذکر مثال بدانند .
- ۲- انواع غربالگری را بیان کند .
- ۳- فرق غربالگری با بیماریابی را بدانند .
- ۴- حساسیت و ویژگی را توضیح دهد .
- ۵- مثبت حقیقی و مثبت کاذب را بیان کند.
- ۶- منفی حقیقی و منفی کاذب را شرح دهد.

۷- اهداف غربالگری را بداند.

۸- کاربرد غربالگری را توضیح دهد.

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم ماژیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و ماژیک و تخته وایت برد

جلسه سیزدهم

عنوان هدف کلی (مبحث): انواع مطالعات در اپیدمیولوژی

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- انواع مطالعات اپیدمیولوژیک را بیان کند.
- ۲- کاربرد مطالعات، گزارش مورد و مجموعه موارد و معایب و محاسن آنها را شرح دهد.
- ۳- مزایا و معایب و کاربرد مطالعه مقطعی را توصیف کند.
- ۴- مطالعه مورد شاهدی را تعریف و کاربرد و نحوه انتخاب دو گروه مورد و شاهد را توضیح دهد.
- ۵- انتخاب گروه تحت مطالعه همگروهی را بداند.
- ۶- تجزیه و تحلیل نتایج مطالعات را در اپیدمیولوژیک شرح دهد.
- ۷- مزایا و معایب مطالعه همگروهی را بیان کند.
- ۸- مطالعات تجربی را شرح دهد.
- ۹- کاربرد مطالعات مداخله ای و محاسن و معایب آنها را شرح دهد.

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم ماژیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و ماژیک و تخته وایت برد

جلسه چهاردهم

۱- **عنوان هدف کلی (مبحث):** مراحل بررسی و کنترل و نحوه گزارش دهی اپیدمی ها

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- انواع اپیدمی ها تک منبعی و پیشرونده و آرام را بداند.
- ۲- ویژگیهای اپیدمی ها را بداند و توصیف کند.
- ۳- تحلیل اولیه در یک همه گیری را شرح دهد.
- ۴- چه کسانی اپیدمی ها را شناسایی می کنند توضیح دهد.
- ۵- مراحل بررسی یک همه گیری را شرح دهد.
- ۶- تکنیک Spot Map را بیان کند
- ۷- نحوه تجزیه و تحلیل اپیدمی ها را بیان کند.
- ۸- تهیه گزارش و ارائه راهکارها در مقابله با اپیدمی ها را بداند.
- ۹- نحوه مدیریت در مقابل اپیدمی ها را شرح دهد.

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم ماژیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و ماژیک و تخته وایت برد

جلسه پانزدهم

عنوان هدف کلی (مبحث): مراقبت ها

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- مراقبت های ویژه در مورد بیمارانی که بیماری مسری دارند را بداند.
- ۲- مراقبت در مورد مدفوع و ادرار که حاوی جرمهای بیماری زا هستند را شرح دهد.
- ۳- نحوه جداسازی بیماران حساس را بیان کند.
- ۴- نحوه مراقبت از بیماران در معرض خطر را توضیح دهند.

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی □

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم ماژیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و ماژیک و تخته وایت برد

جلسه شانزدهم

۱- عنوان هدف کلی (مبحث): نقش برنامه ریزی و ارزشیابی خدمات

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱- فرایند برنامه در اپیدمیولوژی را بداند
 - ۲- نحوه ارزیابی در برنامه های اپیدمیولوژی را شرح دهد
 - ۳- نحوه ارزشیابی را در برنامه های اپیدمیولوژی بیان کند .
 - ۴- برنامه مداخله ای را بتواند طراحی و اجرا کند.
- مروری بر کلیه مطالب ارائه شده قبلی و رفع اشکالات دانشجویان

حیطه : شناختی ■ عاطفی ■ روانی حرکتی ■

روش آموزشی:

با استفاده از پاور پوینت و در موارد لازم ماژیک و تخته، مطالب به صورت سخنرانی ارائه می گردد. قسمتی از مطلب که از پیش تعیین شده توسط یکی از دانشجویان ارائه می گردد. اطلاعات قبلی دانشجویان با ذکر چند سوال قبل از شروع درس سنجیده می شود. وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور و ماژیک و تخته وایت برد

جلسه هفدهم

امتحان پایان ترم